

'Timing van carotis revascularisatie in de symptomatische patiënt; een wake-up call'

UMC Utrecht

A.J.A. Meershoek¹, E.E. de Vries¹, A.R. Naylor², G.J. de Borst¹

¹UMC Utrecht vaatchirurgie ²University of Leicester vascular surgery

Inleiding

Bij patiënten met een symptomatische carotisstenose speelt de tijd tussen het meest recente event en revascularisatie een belangrijke rol in de preventie van een recidief cerebrovasculair event. Richtlijnen adviseren om in deze groep patiënten binnen twee weken een interventie uit te voeren. Het doel van onze analyse was om inzicht te verkrijgen in level I evidence voor deze aanbeveling vanuit recente klinische trials op gebied van carotis revascularisatie.

Resultaten

- 12 RCTs
- Geen enkele RCT revascularisatie <2 weken
- Grootste deel RCTs mediane timing niet <1 maand
- Verschillende definities van timing

Materiaal & Methode

Een systematische search werd uitgevoerd in MEDLINE, EMBASE en Cochrane databases. Alle Randomized Controlled Trials (RCTs) die CAS met CEA vergeleken bij symptomatische patiënten met een hooggradige carotisstenose werden geïncludeerd.

Conclusie

Concluderend bestaat er een discrepantie tussen de huidige praktijk aangaande de timing die geadviseerd en gepraktiseerd wordt en de gerealiseerde tijdsduur in alle recente trials met betrekking tot carotis revascularisatie bij de symptomatische patiënt. Ten aanzien van timing van carotis revascularisatie moeten alle recente trials die CAS met CEA hebben vergeleken als gedateerd worden beschouwd.

Studie	Inclusie periode (y)	Symptomatische patiënten (n)		Timing		Gerapporteerde definitie van timing
		CEA	CAS	CEA	CAS	
Brooks 2001	NR	51	53	<28 d: 84% ¹	<28 d: 84% ¹	1
Ederle 2009 (CAVATAS)	1992-1997	230	221	27 (14-41) d ²	20 (8-32) d ²	2
Ederle 2010 (ICSS interim analysis)	2001-2008	821	828	40 (18-87) d ¹	35 (15-82) d ¹	1, 2
Felli 2012	2008-2011	138	12	<3 maanden: 100% ³	<3 maanden: 100% ³	3
Hoffman 2008 (BACASS)	1998-2002	10	10	<3 maanden: 100% ³	<3 maanden: 100% ³	3
Kuliha 2015	2011-2013	48	39	41 (29) d ^{** 1}	42 (41) d ^{** 1}	1
Mas 2006 (EVA-3S)	2000-2005	259	261	<28 d: 42% ¹	<28 d: 45% ¹	1, 2
Meschia 2015 (CREST)	2000-2008	597	583	22 (8-58) d ¹	18 (8-51) d ¹	1, 2*, 4
SPACE Collaborative Group 2006 (SPACE)	2001-2006	605	595	5 (2-7) d ²	4 (2-6) d ²	2
Steinbauer 2008	1999-2002	44	43	NR	NR	NR
Witt 2007	NR	24	21	NR	NR	NR
Yadav 2004 (SAPPHIRE)	2000-2002	50	46	NR	NR	NR

Afkortingen: CAS, carotid artery stenting; CEA, carotid endarterectomy; d, dagen; NR, niet gerapporteerd.

Voetnoten: ¹ tijd van event tot revascularisatie, ² tijd van randomisatie tot revascularisatie, ³ alle patiënten waren symptomatisch in de afgelopen 3 maanden, ⁴ tijd van symptomen tot randomisatie, * gerapporteerd door Silver et al. 2011 (*Stroke*), ** waardes gerapporteerd in gemiddelden (standaard deviatie).

N.B. Waardes zijn gerapporteerd als mediaan (inter quartile range), tenzij anders aangegeven.